

Dengang: Da Ansager fik fælles antenne

Anton Uldbæks Radio & TV-forretning på Torvet i Ansager servicerede i mange år byens radioer og TV Foto: Ansager Lokalhistoriske Arkiv

En beretning om visioner og handlekraft fra fjernsynets ungdom

I stedet for en antenne på hvert hus, mente radiotekniker Anton Uldbæk, at det måtte kunne lade sig gøre at forstærke signalet fra én antenne og sende det ud i et ledningsnet. Således kunne flere husstande få signal til radio og TV fra ét fælles antenneanlæg.

Den nødvendige forstærker kunne ikke købes til en rimelig pris og i en god nok kvalitet. Anton gik derfor i gang med at eksperimentere og efter en del forsøg lykkedes det i 1958 for ham at fabrikere en brugbar forstærker.

De allerførste forsøg blev udført hos Kaj Madsen i Nørre Alle. Der blev lagt et antennekabel hen til bogholder E. Holst i naboejendommen og kablet blev tilsluttet Kaj Madsens antenne gennem den nyudviklede forstærker. Det lykkedes, bogholderen fik et fint signal igennem til sit fjernsyn.

Opmuntret af det vellykkede forsøg blev et egentlig fællesantenneanlæg etableret ved snedker Kr. Jacobsen på Stationsvej. På hans antenne, der var anbragt på huset, blev der monteret en forstærker og der blev trukket et antennekabel til tømmerhandler Fogstrup og derfra til bogtrykker Olsen og videre til mælkehandler Carlsen. Kablet gik derfra under vejen til barber Kockendorff.

Efter en tid hvor anlægget havde virket tilfredsstillende meldte tømrer Carly Gødsvang i Møllegade, at han også ville være med. Anton byggede i den anledning endnu en forstærker, og der blev trukket kabler langs husene i Vestergade om til Møllegade.

Kort tid efter signalet var kommet til Møllegade, ville snedker Edvard Jacobsen fra samme gade også være med, men kablet skulle da føres under vejen. Det blev klaret ved at grave en rende vinkelret på vejen, hvor man så med en hammer drev et vandrør under vejen. På den anden side vejen gravede man et hul, hvor man regnede med røret ville dukke op. Proppen, der var sat i vandrøret for at forhindre jord i at trænge ind, blev taget ud og den forslåede modsatte ende blev savet af og nu kunne antennekablet trækkes gennem røret og snedker Jakobsen blive tilsluttet.

Efter nogen tid med det velfungerende anlæg, blev der nedsat et udvalg til at undersøge om der kunne dannes en forening for et antenneanlæg for hele byen. Udvalget bestod af stationsmester F. Kristensen, mælkehandler R. Carlsen og snedker Kaj Madsen.

Foreningen stiftes

Den 14. oktober 1958 samledes 25 personer sig på Ansager hotel med formålet at starte en antenneforening for modtagelse af fjernsyn i Ansager bydistrikt. Foreningen blev stiftet og der blev valgt en bestyrelse. I den første bestyrelse sad, snedker Kaj Madsen, smedemester Olef Jensen, cykelhandler Peder Sørensen, radiotekniker Anton Uldbæk og el-installatør Gunnar Nissen. Som suppleant blev valgt banemester Alfred Buch og musiker Sophus Vejlgård.

Bestyrelsens første opgave blev at oprette en lejekontrakt med Ib og Poul Fogstrup om at opsætte en antennemast på en grund ved den gamle tømmerhandel, der lå på hjørnegrunden ved Stationsvej og Lindegade. På masten ville man opsætte en antenne til at modtage tysk fjernsyn. Dansk fjernsyn ville man vente med, da det nemt kunne modtages på en almindelig antenne, hvorimod tysk fjernsyn krævede en højere mast.

Bestyrelsen blev bemyndiget til at optage et lån på 3.000 kr. til brug for mast og anlæg.

Alle der boede indenfor anlæggets rækkevidde på 800 m kunne blive medlem af den nystiftede forening "Ansager TV klub", mod at betale en tilslutningsafgift på 50 kr. samt et årligt kontingent på 2 gange 10 kr.

Masten rejses

For at undersøge hvor høj masten skulle være for at modtage et tilfredsstillende signal fra Tyskland, byggede Anton Uldbæk og Kaj Madsen en stor drage, som blev sendt i luften med en antenne og et kabel ned til en feltstyrkemåler på jorden.

Anton Uldbæk beregnede og tegnede, hvordan masten skulle bygges for at være stabil i den nødvendige højde. Smed Olef Jensen gik derefter i gang med at svejse masten sammen. Masten rejses på pladsen mellem tømmerhandlen og hotellet, og der kunne nu ses tysk fjernsyn i store dele af byen.

I den første storm, var det dog tæt på at gå galt, husker Anton Uldbæk:

- Jeg havde beregnet, at der skulle barduner på masten, men masten virkede så stabil, at vi prøvede uden barduner. I den første storm svajede masten dog så meget, at den truede med at knække sammen. Så fik vi bardunerne monteret. Den ene bardun måtte helt over i dyrlæge Lunds have, slutter Anton.

Sådan gik det til Ansager meget tidlig fik fælles antenne og kunne se tysk fjernsyn.

Karsten Madsen, Ansager Lokalhistorisk Arkiv

Efterskrift:

Antenneforeningen eksisterer stadig i bedste velgående nu 60 år efter. Anton Uldbæk (94) Grindsted, klør stadig på med nyeste teknologi og digitalisere billeder og video for familie og venner på sin computer. De handlekraftige ildsjæle fra dengang er der også stadig. Nye har taget over, men ånden er den samme.

Kilde: Anton Uldbæk (94) Grindsted.

Gunnar Nissens, beretning fra antenneforeningens første år.

Tidslinje

- 1950 Statsradiofonien sender for første gang tv som et eksperiment over 10 dage i august
- 1951 Statsradiofonien sender fra 2. oktober én times tv om dagen klokken 20-21 - og mandag, onsdag og fredag er tv-frie
- 1953 303 tv-licenser
- 1954 Der sendes ugentligt 10 timers fjernsyn fordelt på 4 aftner
- 1955 3.520 tv-licenser
- 1956 15.648 tv-licenser, men det er blot 1 % af danske husstande
- 1957 66.651 tv-licenser Generaldirektøren er bange for, at mere tv vil beslaglægge for megen af danskernes fritid
- 1958 136.904 tv-licenser
- 1959 250.510 tv-licenser og rundt om i landets parcelhuskvarterer begyndte hjemmebyggede tv-antenner at dukke op på hustagene
- 1960 Olympiske Lege i Rom er første store begivenhed, som sendes til store dele af verden . Det satte for alvor gang i salget af fjernsyn i Danmark. 388.196 husstande har licens. De første antenneforeninger dannes rundt om i landet
- 1965 Over 1 million betaler tv-licens. Den første TV-Avis sendes
- 1967 Danmarks Radio sender forsøg med farvefjernsyn fra Gladsaxesenderen i København

Kilde: Erling Madsen/BFE - Fjernsynets historie